

МАКЕДОНИЈА – ЗАКОН ЗА МЕДИУМИ И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Прелиминарни коментари*

30 април 2013

I. Вовед и позадина	1
II. Преглед на предложениот Закон за медиуми и лоцирање на точки за понатамошно лобирање.....	2
i. Воведни одредби, дефиниции и заеднички принципи	2
ii. Основање на Агенција за медиуми и аудиовизуелни медиумски услуги	4
iii. Издавачи на печатени и електронски медиуми	6
iv. Аудиовизуелни медиуми.....	6
v. Реемитување на програмски услуги.....	8
viii. Програмски мониторинг	9
ix. Казнени одредби	9
x. Преодни и завршни одредби.....	9
III. Разни точки на загриженост.....	9
IV. Предлози за појдовни точки за лобирање	10

I. Вовед и позадина

1. Целта на нацрт-законот за медиуми и аудиовизуелни медиумски услуги е да ја ревидира и да обезбеди основна правна рамка за сите медиуми во Македонија, со исклучок на блогите, форумите, друштвените мрежи, прелистувачите и сличните страници на интернет и книгите, како и на некои публикации коишто се однесуваат на одредени сектори, како на пример училишни или академски публикации.¹ Во серија од поглавја,² тој:
 - i. Воспоставува низа принципи кои се однесуваат на сите медиуми;
 - ii. Основа Агенција за медиуми и аудиовизуелни медиумски услуги, главна регулаторна агенција за сите медиуми;
 - iii. Наложува регистрација на сите печатени и електронски медиуми;
 - iv. Пропишува регулирање на радиодифузијата, вклучувајќи режим за лиценцирање и поставување на стандарди за радиодифузија;
 - v. Воспоставува правила кои се однесуваат на реемитување;
 - vi. Пропишува регулаторна рамка за јавниот радиодифузер, Македонската радиотелевизија;
 - vii. Поставува правила кои се однесуваат на радиодифузната такса;
 - viii. Поставува правила за мониторирање на радиодифузните услуги;

¹ Член 3, „Дефиниции“

² Нумерирањето на поглавјата во преводот е недоследно, па затоа нема да се повикувам на броевите на поглавјата, туку на нивните наслови.

- ix. Пропишува казнени одредби за кршење на законот; и
 - x. Пропишува преодни одредби и го укинува постоечкиот Закон за радиодифузна дејност.
2. Важно е да се напомене дека медиумската и радиодифузната регулација во Македонија историски до сега не се лесен процес. Во 2011, еден од двата главни радиодифузни канали во земјата, A1+, беше затворен – наводно заради неплаќање данок, но фактот дека сопственикот (кој беше затворен како резултат на даночна истрага) беше поврзан со опозицијата отвори простор за сомнеж за обид за владино вмешување и привлече широка критика.³ Јавниот радиодифузер, МРТ, е критикуван за неговата програмска содржина и е релативно маргинализиран иако е важен играч во процесот на дигитализација. Исто така во 2011, владата го измени Законот за радиодифузна дејност за да додаде членови на регулаторното тело и да го зголеми бројот на политички назначени лица; како резултат, беше известно дека регулаторното тело е во безизлезна позиција и не е во можност да функционира.⁴ Медиумската сцена, иако содржи голем број медиуми, не може да се опише како независна или плуралистична, а државата е најголемиот огласувач. Медиумскиот пазар не функционира и правилата за сопственост не се спроведуваат. Општо земено, меѓународните организации за следење на медиумската слобода како Фридом хаус со седиште во САД известуваат дека ситуацијата со слободата на медиумите во земјата „е на надолна линија“.⁵ Ставени во овој контекст, очекувано е преговорите и собраниското донесување на предложениот нов Закон за медиуми да бидат длабоко проблематичен процес.
3. Од мене беше побарано да дадам кус преглед на Законот и да ги лоцирам главните појдовни точки за лобирање од страна на новинарските групи. Во овој меморандум, ќе дадам кус осврт на предложениот Закон за медиуми. Ќе ги лоцирам контроверзните точки во предложениот Закон, и каде што тоа е соодветно, ќе ги споредам одредбите од Законот со главните меѓународни и европски стандарди за радиодифузна регулација, како и ќе предложам главни приоритетни области за дејствување.

II. Преглед на предложениот Закон за медиуми и лоцирање на точки за понатамошно лобирање

i. Воведни одредби, дефиниции и заеднички принципи

4. Воведните одредби и заедничките принципи преминуваат преку голем број теми и даваат дефиниции. Треба да се забележи дека под Член 3(3), дефиницијата на „електронски публикации“ содржи „уредувачки обликувани програмски содржини кои се објавуваат на интернет веб

³ Како што е сумирано во „Мапирање на дигиталните медиуми – Македонија“, 2012.

⁴ Како што е известно во Индексот на цензурата:

<http://www.indexoncensorship.org/2011/12/macedonia-media-freedom-sliding-backwards/>

⁵ Види <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-press/2012/macedonia>

страни достапни за пошироката јавност без оглед на нивниот обем“, но ги исклучува „електронските верзии на печат кој се издава, интернет блогови, форуми, социјални мрежи, пребарувачи и слично“. Ова не е многу јасна дефиниција и веројатно ќе создаде конфузија во врска со тоа кои веб страници се вклучени во регулаторниот режим, а кои не се. Членот 3(1) пропишува слично можно збунувачки исклучувања. Како последица, дефинициите за „издавач на медиум“, „одговорен уредник“ и „новинар“ се еднакво нејасни (тие зависат од тоа што е дефинирано и вклучено во терминот „медиуми“).

5. Дополнително, треба да се забележи дека не постојат други земји кои се обидуваат да пропишат единствен регулаторен режим за радиодифузните, печатените и медиумите на интернет. Овие три форми на медиуми имаат многу различни карактеристики и широко е прифатено дека за нив треба да се применуваат различни стандарди.⁶ Затоа, треба да се оспори мудроста на обидот да се создаде единствен регулаторен режим за сите нив во овој нов Закон за медиуми, а идејата треба да се преиспита. Не постои регулаторен режим за сите медиуми по принципот „една величина одговара на сите“ – а идејата дека еден единствен Совет на Агенција кој се состои само од мал број членови може да ја поседува сета експертиза и искуство потребни за да се води регулацијата и јавната политика за сите тие медиуми е погрешна (сосема на страна од опасностите за политизација на ова тело и идна политизација на медиската регулација, како што е објаснето подолу).
6. Членот 4 повторно ја потенцира важноста на правото на слобода на изразувањето и забранува цензура. Членот 5 им наметнува неколку принципи на издавачите на медиуми, кои, иако можеби се засновани врз легитимна цел, се широко дефинирани и можат да бидат подложни на злоупотреби (како барање од медиумите да ја „заштитат приватноста“ без да дозволат никаков исклучок за јавен интерес). Членот 6 наложува медиумите да објавуваат соопштенија од јавен карактер. Членот 7 пропишува државните тела да обезбедат пристап до информации по барање, во согласност со Законот за пристап до информации.
7. Членовите 8-10 пропишуваат одредени правила во врска со внатрешната организација на медиумите. Од секој медиум се бара да назначи одговорен уредник; уреднички одбор; и да усвои општ акт со кој се регулираат неговите активности пред да почне со објавување. Иако таквите одредби се претерано прескриптивни и можат да бидат злоупотребени, тие се чести во регионот, а за фактичка злоупотреба се известува ретко.
8. Членовите 11-13 ги пропишуваат правата на новинарите, вклучувајќи го правото да одбијат задача која што не е во согласност со новинарската етика. Членот 14 ја регулира заштитата на извори кои се предмет на македонскиот Кривичен законик. Членот 15 дозволува саморегулација и корегулација на „одредени прашања“ и бара од саморегулаторните тела да

⁶ Види, на пример, Заедничка декларација за регулација на медиумите од Специјалните репортери за слободата на изразувањето на ОН, ОБСЕ, ОАД и АУ:
http://www.oas.org/en/iachr/expression/basic_documents/declarations.asp

бидат прифатени од страна на централниот регулатор на медиуми. Нејасно е кои се тие „одредени прашања“. Имајќи предвид дека постои конфликт во врска со улогата и функциите на здружението на новинарите во минатото, ова може да стане извор на конфликт и недоразбирање, посебно доколку телото за медиумска регулација би санкционирало и би било на друг начин вклучено во процесот на саморегулација.

9. Членот 17 наложува сите медиуми да обезбедат информации за јавноста во врска со нивната структура на сопственост, како и податоци за продажбата и приходот. Ова е ново барање и ги зајакнува постоечките – но генерално неспроведувани – одредби во постојниот Закон за радиодифузна дејност. Член 18 наложува сите сопственици да бидат објавени, а членовите 20-27 прават обид да го зајакнат постоечкиот режим за да се изборат против нелегална концентрација на сопственоста – вклучувајќи преку членови на семејството. Имајќи ја на ум постоечката високо сконцентрирана слика во врска со медиумската сопственост во земјата, овие одредби се важни и се наменети да ја обезбедат транспарентноста која е многу потребна. Сепак, во исто време мора да се поведе сметка да се обезбеди заштита од злоупотреба на овие одредби; тие би можеле да се искористат како инструмент за контрола.
10. Членот 29 се чини го отповикува режимот за право на реплика изнесен во Поглавјето XII од постоечкиот Закон за радиодифузна дејност. Правото на реплика е често контроверзно за адвокатите на медиумска слобода – многу од нив го гледаат како неоправдано мешање во уредувачката слобода – но првично ова изгледа како ретрограден чекор, барем во однос на радиодифузните медиуми (како што е забележано, различни стандарди треба да се применуваат во однос на печатените и радиодифузните медиуми, како што е генерално случајот со медиумската регулација).⁷

ii. Основање на Агенција за медиуми и аудиовизуелни медиумски услуги

11. Поглавјето II од Законот за медиуми ја основа Агенцијата за медиуми и аудиовизуелни медиумски услуги. Таа ќе ја преземе функцијата на постојниот Совет за радиодифузија, но ќе ги регулира печатените и некои медиуми на интернет како и радиодифузните медиуми. Членовите 31 и 32 на Агенцијата ѝ даваат многу широки ингеренции во полето на медиумска регулација, со опфат од економски развој на медиумите, па сè до промовирање на медиумска слобода, саморегулација, како и почитување на медиумски стандарди. Држејќи ја централната улога во медиумската регулација, таа ќе одговара единствено пред македонското Собрание (Член 34).

⁷ Види Препорака Преп(2004)16 на Комитетот на министри од земјите-членки за правото на реплика во новата медиумска средина:
http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/CM_en.asp

12. Како што е посочено, ја оспорувам мудроста на идејата да се има една регулаторна агенција за печатените, медиумите на интернет и радиодифузните медиуми. Овие медиуми се просто преразнолики по карактер за да потпаднаат под истиот регулаторен режим и да бидат следени и регулирани од страна на истата агенција.
13. Членот 38 го одредува составот на Агенцијата. Тој пропишува дека Агенцијата ќе има седум членови, кои ќе служат мандати од по девет години (без можност за повторно назначување). Ова е намалување од претходните петнаесет (како што беше изменето со измената на постојниот Закон за радиодифузна дејност). Членовите би ги номинирале:
- Македонската академија на уметностите и науките (еден член на Советот);
 - Интеруниверзитетската конференција (еден член на Советот);
 - Мнозинското здружение на новинари во Македонија (еден член на Советот);
 - Комисијата за избор и именување при Собранието на Република Македонија (два члена на Советот);
 - Претседателот на Република Македонија (еден член на Советот);
 - Заедницата на единици на локалната самоуправа во Република Македонија (еден член на Советот).
14. Препораките на Советот на Европа потенцираат дека единствениот пресуден водечки принцип во радиодифузната регулација е тој дека кој било регулатор мора да биде независен од политичките интереси (види, на пример, Декларација на Комитетот од министри за независноста и функционирањето на регулаторните власти за радиодифузниот сектор, усвоен од Комитетот на министри на 26 март 2008 и Препораката бр. Р (2000) 23 за независноста и функциите на регулаторните власти за радиодифузниот сектор и нејзиниот меморандум за објаснување⁸). Според предложеното, политичките интереси лесно би можеле да ја контролираат Агенцијата. Во ситуација каде што партијата од која е Претседателот исто така има и мнозинство во Собранието, таа потенцијално би држела три од седумте члена), со што би требал само уште еден за мнозинство – или веднаш би имала мнозинство доколку одлуките се донесуваат со кворум од пет члена. Ова не е во согласност со европските препораки и треба да се ревидира.
15. Членовите 45-47 ги пропишуваат компетенциите и назначувањето на Директорот на Агенцијата; додека Членот 48 пропишува организациски мерки.
16. Според Член 49, Агенцијата може да започне постапка против медиуми. Таквата постапка може да резултира со губење на дозвола – за печатените медиуми, како и за издавачите. Очекувано е ова да биде контроверзно, и тоа уште повеќе за печатените медиуми коишто не се нормално

⁸ Види http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/CM_en.asp

лиценцирани во европски земји (повеќе за ова во следните ставови), а уште повеќе доколку Агенцијата е навистина контролирана од политички интереси, чија опасност е потцртана погоре.

iii. Издавачи на печатени и електронски медиуми

17. Поглавјето III се однесува на сите медиумски издавачи – радиодифузери, печатени и на интернет (предмет на исклучоците кои се опишани погоре).
18. Членот 52 наложува сите печатени медиуми да бидат регистрирани во Агенцијата, да даваат информации на различни теми вклучувајќи ја сопственичката структура, иако се чини дека им дозволува на печатените медиуми да бидат регистрирани дури и ако поднесат нецелосни податоци. Ставот 7 понатаму се чини дека дозволува еден вид на флуидна ситуација, при која што Агенцијата може да побара од медиумите да поднесат дополнителни информации, но во суштина не се бара да се регистрира медиумот. Овие можности го прават системот или отворен за злоупотреби, или – доколку медиумите можат да се регистрираат без поднесување на потребните информации – донекаде бесполезен. Треба да се реагира по ова прашање.
19. Членот 54 предлага сличен режим за електронските медиуми (вклучувајќи ги веб страниците), што ги покренува истите прашања за неговата релевантност и/или подложноста на злоупотреба на режим кој навидум може да се игнорира.

iv. Аудиовизуелни медиуми

20. Поглавјето IV од Законот предлага регулаторен режим за аудиовизуелните медиуми што заличува на европските стандарди во областа – барем според користената терминологија.
21. Членот 55 ја овозможува слободата на трансмисијата на аудиовизуелни услуги од европските земји, а во исто време пропишува дека таа може да биде ограничена „во одредени случаи“. Членот 56 ги елаборира таквите можни ограничувања, посебно нагласувајќи го поттикнувањето на „расна, полова, верска или национална омраза и нетрпеливост“. Став три дополнително истакнува дека таквите ограничувања можат да се наложат на аудиовизуелни медиуми на барање кои се „неопходни особено за заштита, истражување, откривање и гонење на кривични дела, вклучувајќи ја и заштитата на малолетниците и борбата против поттикнување на омраза врз основа на раса, пол, религија или националност, како и за повреда на човечкото достоинство на поединците, заштита на јавното здравство, јавната безбедност, вклучувајќи ја и заштитата на националната безбедност и одбрана, како и заштита на потрошувачите, вклучувајќи ги и инвеститорите.“

22. Може да се преиспита формулацијата на некои од овие ограничувања, коишто можат да станат тло за злоупотреби. Згора на тоа, важно е ограничувањата од каков било вид да бидат предмет на прописен процес кој им дозволува и на потрошувачите – како приматели на информации – и на издавачите на медиуми – како обезбедувачи на програмата – да го обжалат ограничувањето на услугите.
23. Членовите 64-66 налагаат дополнителен сет од ограничувања на рекламирањето, спонзорството и пласманот на продукти.
24. Членовите 67-71 се однесуваат на услуги на барање.
25. Членовите 72-76 ги поставуваат основните правила и регулативи за традиционалните „линеарни“ аудиовизуелни услуги (радио и телевизија; доминантните медиуми во земјата). Се препознаваат три типа на услуги: комерцијална радиодифузија, јавна радиодифузија и непрофитна радиодифузија. Членот 76 налага секоја станица да поднесува програмски концепти и одредува дека радиодифузерите мораат да се придржуваат до нивните поднесени концепти за најмалку 90% од програмата. Сепакво отклонување преку и над тоа мора да биде одобрено од страна на Агенцијата.
26. Постапката за доделување на дозволи е опфатена во Членовите 77-86 и пропишува дека дозволите за емитување и други дозволи кои користат ограничени ресурси можат да се доделуваат на јавен тендер – во кој случај мораат да се исполнат еден низ критериуми за евалуација – додека други дозволи можат да се доделат без јавен тендер. Членот 89 пропишува дека дозволите се доделуваат за деветгодишен период, додека Членовите 90 и 91 даваат формула за пресметување на надоместокот за дозволите. Членовите 92-95 пропишуваат постапка за одземање на дозволи, вклучувајќи и брза постапка за радиодифузерот да го обжали одземањето на дозвола на суд. Сепак, се забележува дека, според Член 94, жалба на суд не го одложува одземањето на дозволата, што може да биде спорно доколку дозволата била одземена со одлука на Агенцијата донесена под политичко влијание.
27. Членовите 99-106 се однесуваат на програмски стандарди. 51% од програмите емитувани од страна на национални радиодифузери треба да бидат сочинети од европски продукти, а 10% од програми произведени од страна на независни продуценти. 30% (кои се зголемуваат на 50% за 2016) треба да бидат македонски програми – 10% повисоки за јавниот радиодифузер. Слично високи проценти се поставени за музичките програми. Може да се оспори дали овие проценти се поставени на реалистично ниво и дали го задоволуваат правото на јавноста да добие висококвалитетна медиумска понуда.
28. Членот 105 ѝ овозможува на Агенцијата да одреди дополнителни правила и регулативи за емитување при избори. Нејасно е дали тие треба да се засноваат на веќе пропишани стандарди во друг закон, но имајќи ја предвид важноста на радиодифузерите за време на избори и можната

политизација на Агенцијата, треба да се поведе сметка на Агенцијата да не ѝ се даде неограничено дискрециско право во ова.

29. Членовите 107-114 се однесуваат на телешопинг и сродни теми.

v. Реемитување на програмски услуги

30. Членовите 115-117 (треба да се назначи дека има две одредби коишто се нумерирани како „115“) се однесуваат на реемитување на програмски услуги.

vi. Јавен радиодифузен сервис

31. Членовите 118-148 се однесуваат на Јавниот радиодифузен сервис, Македонската радиотелевизија. Тие основаат структура за радиодифузерот и пропишуваат одредби за програмска содржина и стандарди. Се пропишува структура за финансирање преку радиодифузната такса.

32. Законот предлага МРТ да има програмски совет, сочинет од тринаесет члена, како и надзорен одбор. Членот 131 пропишува дека членовите можат да бидат назначени од:

- Интеруниверзитетската конференција (еден член – кандидат);
- Национална институција – Албански театар (еден член – кандидат);
- Национална институција – Турски театар (еден член – кандидат);
- Здружение на новинари (два члена – кандидати);
- Заедницата на единици на локалната самоуправа (три члена – кандидати);
- Комисијата за избор и именување при Собранието на Република Македонија (пет членови – кандидати).

33. Според Член 139, Надзорниот одбор е избран од Програмскиот совет.

34. Како што е случајот со предложената структура за именувања во Агенцијата, предложената структура за советот на МРТ ризикува да биде тешко исполитизирана. Ова оди во спротивност на европските стандарди кои се изразени во, помеѓу останатите документи, Декларацијата на Комитетот на министри за управување со медиуми од јавен сервис (усвоена од страна на Комитетот на министри на 15 февруари 2012, на 1134 состанок на Заменици министри) и Препораката на Комитетот на министри од земјите-членки за управување со медиуми од јавен сервис (усвоена од страна на Комитетот на министри на 15 февруари 2012, на 1134 состанок на Заменици министри).⁹ Ова прашање треба да биде покренато.

⁹ Види http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/CM_en.asp за двете, како и за претходни Декларации и Препораки на оваа тема.

vii. Радиодифузна такса

35. Членовите 149-154 се однесуваат на одредување и собирање на радиодифузната такса од која МРТ и Агенцијата би се финансирале. Со оглед на проблемите со собирањето на таксата во минатото и важноста на сигурен прилив на финансии за јавниот радиодифузер, треба да се поведе сметка таксата да биде поставена на реалистично ниво и да биде можно да се собере.

viii. Програмски мониторинг

36. Членовите 155-159 го пропишуваат мониторингот на програмата од страна на Агенцијата. Се препорачува истите да се прегледаат за усогласеност со европските стандарди.

ix. Казнени одредби

37. Членовите 160-163 пропишуваат разни казнени одредби, од кои некои може да бидат контроверзни. Се препорачува истите да се прегледаат детално за усогласеност со европските стандарди.

x. Преодни и завршни одредби

38. Преодните и завршните одредби се однесуваат на постојните иматели на дозволи како и на почетното назначување на членови на Агенцијата и престанокот на функционирањето на Советот за радиодифузија. Како одредби кои следат по други одредби во Законот, тие треба логично да го следат сè она што е одлучено во врска со другите одредби.

III. Разни точки на загриженост

39. Како што е посочено во воведот, радиодифузната регулација има историја на падови и подеми во земјата – а самата медиумска слобода е на надолна линија. Сериозно се поставува прашањето дали сега е вистинското време за промени од корен на радиодифузниот регулатор, јавниот радиодифузен сервис и регулацијата на печатените медиуми и медиумите на интернет. Секоја од овие се огромни теми сами по и за себе и, ако треба да се решаваат, тие треба да се решаваат преку посветена регулација.

40. Згора на тоа, предложениот регулаторен режим за радиодифузерите се чини дека прескокнува да спомене низа важни теми; многу од деталите кои типично се поврзани со закони за радиодифузија во други земји недостигаат овде. Може да се забележи дека претходниот Закон за радиодифузија, којшто не се однесуваше на печатените медиуми и медиумите на интернет, беше подолг од овој предложен Закон за медиуми.

Ова е само причина повеќе да се напушти идејата за регулирање на печатените и медиумите на интернет и да се сконцентрира на регулација на радиодифузијата.

IV. Предлози за појдовни точки за лобирање

41. Врз основа на гореспоменатото, се предлага сето лобирање да се сконцентрира на следните точки (ве молам да забележите дека ова не е исцрпен список од можни точки на загриженост, туку еден општ преглед на појдовни точки на загриженост):

Општи принципи и опфат на Законот

- Законот за медиуми не треба да пропишува единствен регулаторен режим за печатените, радиодифузните медиуми и медиумите на интернет
- Член 3: дефиницијата за електронски публикации е нејасна и веројатно би создала конфузија
- Член 5: наметнување на нејасно формулирани и недовршени барања на издавачите на медиуми, како барање за почитување на приватноста коешто се однесува на сите
- Членот 15 не успева да одреди јасни параметри за саморегулација и корегулација и го наложува вклучувањето на централното тело за медиумска регулација во саморегулацијата
- Одредбите од Членовите 17-27 со кои се ограничува концентрацијата на сопственоста се важни, но мора да се поведе сметка да се обезбеди заштита од злоупотреба
- Режимот за право на реплика треба да се појасни

Во однос на Агенцијата

- Постапката за назначување за Агенцијата не треба да дозволи ниту политички ниту кои било други интереси да ја контролираат
- Агенцијата не треба да ја има моќта лесно да брише медиуми од регистрот, печатени, на интернет или радиодифузни – посебно доколку постои ризик Агенцијата да ја контролираат политички интереси. Судските жалби треба да имаат суспендирачки ефект на секоја одлука на Агенцијата и треба да се стават во брза постапка; алтернативен или паралелен механизам може да биде да се наложи Агенцијата да побара судска одлука за да суспендира регистрација.

Регулација на печатените и медиумите на интернет

- Кога регулацијата на печатените и медиумите на интернет би се задржала во рамките на Законот (јас би предложил таа да се напушти), Поглавјето III кое се однесува на регистрацијата на печатените и електронските медиуми се чини дека поставува стандарди и барања кои се или подложни на злоупотреби од страна на Агенција или пак можат да се игнорираат. Ова треба да се преиспита.

Регулација на радиодифузните медиуми

- Треба да постојат прописни гаранции на процесот за да се заштити од злоупотреба на ограничувањата кои би можеле да бидат наложени врз емитувањето на аудиовизуелни услуги
- Процентите на македонски програми кои се наложени со Законот може да бидат нереално високи и крајно да нанесат штета на македонската јавност – или не би биле воопшто постигнати
- Дискрециското право на Медиумската агенција да одредува дополнителни правила за радиодифузијата при избори треба јасно да биде ограничено со овој или друг Закон (можно Изборниот законик)

Регулација на јавниот радиодифузер

- Постапката за назначување за Советот на МРТ треба да се ревидира со цел да се осигура неговата независност и да се избегне политизација

Радиодифузна такса

- Таксата треба да се одреди на реалистично ниво, доволно за да обезбеди финансирање за МРТ, но исто така и не високо кое не би можело да се собере во пракса

Разно

- Мониторингот на програмата и казнените одредби треба да се ревидираат за усогласеност со европските стандарди